

Пропонуємо Вашій увазі **Річний звіт МБФ «Академія української преси» за 2013 рік**. У ньому розміщено стислу інформацію щодо проектів, які виконував Міжнародний благодійний фонд «Академія Української Преси» у 2013 році.

Місія МБФ «Академія української преси» – сприяти поінформованому та критичному сприйняттю медіа українським суспільством та дотриманню стандартів соціально-відповідальної журналістики.

Напрямки діяльності МБФ «Академія української преси»:

- аналітичні дослідження медіапростору
- підтримка впровадження медіаосвіти та медіаграмотності
- сприяння підвищенню кваліфікації журналістських кадрів
- впровадження світових стандартів журналістики
- сприяння розвитку вільних та незаангажованих медіа
- розвиток співпраці між медіа ГО

У 2013 році МБФ «Академія української преси» продовжувала реалізовувати **такі напрями:**

1. Аналітика: дослідження медіапростору

1.1. Моніторинг політичних теленовин

У 2013 продовжився постійнодіючий моніторинг політичних теленовин методом контент-аналізу, який АУП здійснює з 2002 року. Використовується *кількісно-якісний метод вивчення документів*, який дозволяє отримати дані про рівень інформування, збалансованості та плюралізму в подачі інформації провідними медіа, а саме - *восьма українськими телеканалами, з них шість мають найвищі рейтинги і традиційно значний вплив на аудиторію* (Інтер, 1+1, Новий канал, СТБ, ICTV, Україна), Першого національного як телеканалу державної форми власності, та TVi, який позиціонувався на початку 2013 року як провідний опозиційний канал.

Мета проекту - покращити доступ громадян до інформації, що поширюється мас-медіа, підвищити рівень медіаграмотності та сприяти професіоналізації роботи мас-медіа України, посилюючи їх підзвітність громадськості через проведення контент-аналізу змісту новинних повідомлень електронних ЗМІ.

В 2013 році АУП здійснив **9 хвиль контент-аналізу**. З них 3 хвилі за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», 6 хвиль за сприяння Програми У-медіа Інтерньюз-Нетворк.

З прес-релізами (укр. та англ. мовами) можна ознайомитись тут:

http://aup.com.ua/?cat=monitoring&subcat=press_0212

З архівом результатів досліджень можна ознайомитись тут:

<http://aup.com.ua/?cat=monitoring&subcat=newst>

Наукові керівники дослідження: **Валерій Іванов**, президент Академії Української Преси, проф., д.ф.н.

Наталя Костенко, завідувачка відділу соціології культури і масової комунікації Інституту соціології НАН України, проф., д.с.н.

Сергій Макеев, завідувач відділу соціальних структур Інституту соціології НАН України, проф., д.с.н.

Медіа та експертне середовище постійно цитувало та зверталось до результатів моніторингу МБФ «Академія української преси».

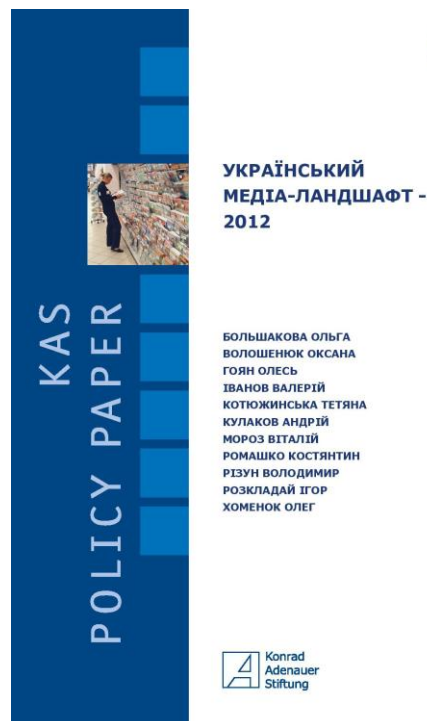
1.2. Дослідження українських регіональних медіа

У 2013 році МБФ «Академія української преси» спільно з партнерами – Інститутом соціології НАН України та факультетом соціології КНУ імені Тараса Шевченка – здійснила дослідження **«Репрезентація гендерних ідентичностей в українських регіональних ЗМІ»**.

Об'єктом дослідження стали провідні друковані та електронні видання чотирьох регіонів України (Львівська, Одеська, Донецька і Сумська область).

1.3. Український медіаландшафт – 2012

В 2013 році МБФ «Академія української преси» вдруге, разом з групою провідних медіаекспертів України, підготувала аналітичний звіт «Український медіаландшафт», який містить експертну оцінку розвитку медіасфери України українською та англійською мовою в 2012 році. Насьогодні цей полісі-бріф є одним з найгрунтовніших і найбільш запитуваних джерел інформації про медіа України, особливо з боку міжнародної громадськості.

З повним текстом дослідження можна ознайомитись тут:

<http://www.aup.com.ua/uploads/kaspp21ukr.pdf>

Бріф англійською мовою тут:

<http://www.aup.com.ua/uploads/kaspp21eng.pdf>

2. Підтримка впровадження медіаосвіти та медіаграмотності

З 2010 року МБФ «Академія української преси» визначила провідним напрямком діяльності **розвиток та впровадження медіаосвіти в Україні**, позаяк медіаосвіта – один з усталених і апробованих способів формування попиту на якісний журналістський контент. Медіаграмотність є похідною та результатом медіаосвіти, це здатність адекватно сприймати та інтерпретувати медіатексти. На нашу думку, суспільство потребує цих навичок саме тепер, коли спостерігається новий виток сильного політичного та корпоративного контролю над основними медіаресурсами.

МБФ «Академія української преси» вбачає свою роль у впровадженні медіаосвіти у навчальний процес через формування та підтримку групи лідерів-медіапедагогів, залучення світового досвіду з впровадження медіаосвіти.

2.1. Навчальні програми

В 2013 році МБФ «Академія української преси» спільно експертами-медіапедагогами підготувала 2 навчальні медіаосвітні програми.

1. **Навчальна програма Медіаосвіта (медіаграмотність) для студентів вищих навчальних педагогічних закладів, педагогічних та науково-педагогічних працівників.** Схвалена для використання в навчальному процесі вищих педагогічних навчальних закладів Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України

З програмою можна ознайомитись тут:

http://aup.com.ua/uploads/Program_for_student.pdf

2. **Навчальна програма з основ медіаграмотності 8 (9) клас пропедевтичний курс.** Схвалена для використання в навчальному процесі загальноосвітніх шкіл Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України

З програмою можна ознайомитись тут:

http://aup.com.ua/uploads/Program_8_class.pdf

2.2. Літні Школи для медіапедагогів

В серпні 2013 відбулись дві Літні Школи з медіаосвіти:

- для викладачів педагогічних коледжів (17 осіб), у частині коледжів відразу після підготовки персоналу було введено викладання курсу «Основи медіаграмотності»;
- для викладачів середньої школи, які викладають різноманітні медіаосвітні курси (16 осіб).

Однією з найцікавіших подій Шкіл слухачі визнали можливість відвідати групу «1+1» та поспілкуватись з журналістами та редакторами ТСН.

2.3. Впровадження предмету «Медіаосвіта» в обласних інститутах післядипломної педагогічної освіти

Викладачі обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти після проходження курсу в рамках Літньої та Зимової шкіл 2011 і 2012 (23 особи) викладають ряд курсів та спецкурсів для різних груп педагогічних працівників, які проходять курси з підвищення кваліфікації в обласних ОППО. А саме:

- Ввідні лекції з медіаосвіти для різних груп слухачів;
- Спецкурси та лекції для працівників психологічних служб з фокусом на безпеку особистості під час користування медіа;
- Спеціальні міні-курси з практичної медіаосвіти, які охоплюють педагогів певних шкіл чи групи шкіл;
- Практичні заняття «Медіаосвіта для педагога».

Завдяки цьому в 2012/13 навчальному році близько 19 000 вчителів середньої школи, шкільних психологів, методистів, керівників шкіл прослухали різноманітні курси з медіаосвіти і медіаграмотності в обласних інститутах післядипломної педагогічної освіти, 4000 студентів педагогічних університетів в рамках переважно інтегрованих курсів довідалися про медіаосвіту.

Сім випускників (в областях, де проводиться всеукраїнський експеримент) координують роботу близько 200 шкіл (по 10-20 в кожній області) з впровадження медіаосвіти в шкільну програму.

МБФ «Академія української преси» спільно з обласними ОППО обрав найбільш затребувані теми і забезпечив можливість участі тренерів/експертів у регіональних семінарах для медіапедагогів. Зокрема:

- Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти: **«Основи аудіовізуальної грамотності»;**
- Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти: **«Як створити шкільну газету та сайт»;**

- Харківська академія неперервної освіти: **«Нові медіа і безпека особистості»**;
- Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти: майстер-клас директора АУП О.Волошенюк **“Технології аналізу аудовізуальних текстів”**.

Експерти МБФ «Академія української преси» – постійні члени журі різноманітних конкурсів та фестивалів дитячої медіатворчості.

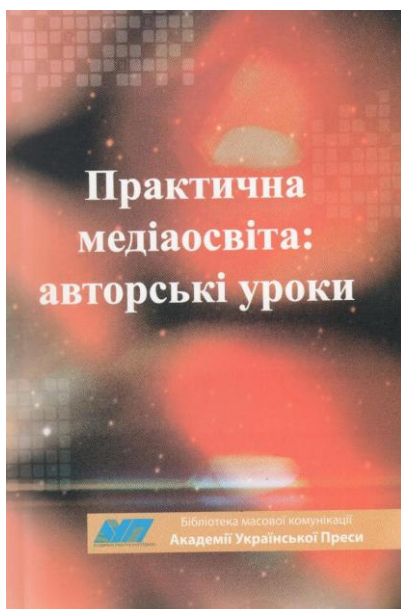
2.3. Впровадження предмету «Медіаосвіта» в вищих навчальних педагогічних закладах

Викладачі вищих навчальних педагогічних закладів після проходження курсу в рамках Літньої та Зимової шкіл викладають ряд предметів, в які інтегровано елементи медіаосвіти і основ медіаграмотності.

У 2013 році близько 200 студентів та викладачів взяли участь у відкритих лекціях з медіаосвіти, які відбулись у Донецьку, Маріуполі, Рівному та Житомирі.

2.4. Навчальні посібники

У 2013 році вийшло друге видання першого в Україні навчального підручника **«Медіаосвіта та медіаграмотність»** (Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк) для студентів вищих педагогічних закладів. Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів та слухачів Інститутів підвищення кваліфікації вчителів.

Навчальний посібник **«Практична медіаосвіта: авторські уроки»** (Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк) – збірка авторських уроків з основ медіаосвіти та медіаграмотності розроблена для проведення інтегрованих та самостійних уроків з медіаграмотності у середніх загальноосвітніх закладах України. Автори збірки – українські медіапедагоги-практики, науковці – об’єднали найактуальніші практичні розробки в галузі підготовки школярів з цього напрямку. Призначений для вчителів та студентів педагогічних спеціальностей.

Обидва видання, як і навчальні програми, поширюються безкоштовно.

Повний текст підручника можна завантажити тут:

<http://www.aup.com.ua/uploads/mo2.pdf>

Повний текст навчального посібника можна завантажити тут:

http://www.aup.com.ua/uploads/Avtorski_yroku.pdf

Одним з популярних практичних посібників став **он-лайн модуль** (автор С. Чернявський). У модулі розглянуті питання цільової аудиторії видання, надана схема випуску шкільної газети, презентовані жанри газет, окреслені джерела новин для шкільної газети. Автор також дає поради щодо просування шкільної газети у соціальних мережах.

З он-лайн модулем можна ознайомитись тут:

<http://www.aup.com.ua/?cat=education&subcat=models&menu=schoolnewspaper>

2.5. Регіональні центри для допомоги викладачам

В 2013 році продовжили діяльність регіональні центри з медіаосвіти: в АР Крим (група кіно- та медіапедагогів, яка працює на базі Кримського відділення Асоціації діячів кіноосвіти і Кримської республіканської установи «Кіновідеопрокат» (керівник – О.В. Куценко) та в Харкові на базі Харківської академії неперервної освіти (викладач медіаосвіти – Вчений секретар Академії, к.ф.н, Г.А. Дегтярьова).

За півтора року діяльності *Кримського регіонального центру* АУП кількість шкіл, в яких впроваджується медіаосвіта збільшилась з 10 до 23 (факультативи, гуртки, спецкурси з медіаосвіти, широко практикуються інтегровані уроки та бінарні уроки). Апробованою формою діяльності став постійнодіючий семінар для кримських медіапедагогів. Його підсумком став дводенний семінар **«Практична медіаосвіта: методика критичного аналізу аудіовізуальних текстів під час уроків та в позакласній роботі»**.

У Харківській академії неперервної освіти відбулись два 36-годинних спецкурси для педагогічних працівників позашкільних, дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів **«Формування медіаграмотності педагогів»**. Спецкурс відвідали близько 80 медіапедагогів Харківщини. Усі слухачі отримали сертифікати, які дають право викладати спецкурс «Основи медіаграмотності». Автор спецкурсу – **Галина Дегтярьова**, доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КВНЗ "Харківська академія неперервної освіти", канд. пед. наук, випускниця Першої літньої школи МБФ «Академія української преси» з медіаосвіти, регіональний координатор Харківського центру медіаосвіти.

У жовтні 2013 року відбулась Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Медіаосвіта – пріоритетний напрям в освіті ХХІ століття: проблеми, досягнення і перспективи», за результатами якої був сформований електронний збірник статей та матеріалів, який можна [завантажити тут](http://conf-hano.at.ua/): <http://conf-hano.at.ua/>

Основним підсумком діяльності Харківського регіонального центру з медіаосвіти в 2013 році стало ініціювання і лобіювання рішення колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 6 вересня 2013 року «Про стан експериментальної діяльності навчальних закладів Харківської області». Програмі **«Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в систему навчально-виховної роботи закладів освіти Харківської області» (2012-2018 рр.)** було надано статус **регіональної**. Статус експериментального навчального закладу регіонального рівня отримали **37 навчальних закладів м. Харкова і Харківської області**, де розпочалось в 2013 році упровадження медіаосвіти.

2.6. Річна конференція з медіаграмотності

31 жовтня – 1 листопада 2013 року в м. Києві МБФ «Академія української преси» в партнерстві з Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України та Інститутом соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України провів **Другу міжнародну науково-методичну конференцію «Практична медіаграмотність»**.

Учасниками конференції стали більше, ніж 160 медіаосвітян з України, Вірменії, Фінляндії та Польщі. Медіапедагогіка України була представлена *вчителями загальноосвітніх навчальних закладів, науково-педагогічними працівниками вищих педагогічних навчальних закладів, закладів післядипломної педагогічної освіти, керівниками шкільних медіаклубів та медіагуртків, шкільних видань, співробітниками шкільних та публічних бібліотек, медіаекспертами, науковими співробітниками Національної академії педагогічних наук, Національної академії мистецтв та Національної академії наук України*. На конференції на 6 секціях прозвучало 68 доповідей і презентацій, які були розміщені у відкритому доступі на порталі «Медіаосвіта і медіаграмотність» (<http://medialiteracy.org.ua/>).

Вперше партнерами АУП стало **Посольство Фінляндії в Україні**, яке уможливило візит Оллі Вестерінена, голови Фінської асоціації медіаосвіти, і **Польський Інститут в Києві**.

2.8. Бібліотека з медіаосвіти та портал

На базі он-лайн бібліотеки з медіаосвіти АУП з вересня у тестовому режимі діє портал з медіаосвіти (<http://www.medialiteracy.org.ua/>), в тому числі з відеоархівом, з метою створення інтерактивної платформи для спілкування медіапедагогів, задля сприяння відкритості та публічності процесів у медіаосвітньому середовищі. Портал містить розділи для медіапедагогів і медіаспоживачів.

МБФ «Академія української преси» акумулює новини різних локальних осередків і допомагає поширити їх через портал та серед мережі медіапедагогів (близько 400 осіб).

3. Сприяння підвищенню кваліфікації журналістських кадрів

В рамках постійнодіючої **Школи соціальної журналістики МБФ «Академія української преси»**, яка першочергово фокусується на соціально-важливих питаннях, які недопредставлені в інформаційному просторі, відбулись наступні модулі (учасниками яких стали 235 українських журналістів):

- серія семінарів та вебінарів **«Як писати про освіту»**.

З матеріалами можна ознайомитись тут:

<http://aup.com.ua/?cat=education&subcat=osvita>

- **«Як писати про економіку доступно»**.

З матеріалами можна ознайомитись тут:

<http://aup.com.ua/?cat=programms&subcat=presents1>

- **«Як писати про енергетичну реформу»**.

З матеріалами можна ознайомитись тут:

<http://aup.com.ua/?cat=programms&subcat=presents1>

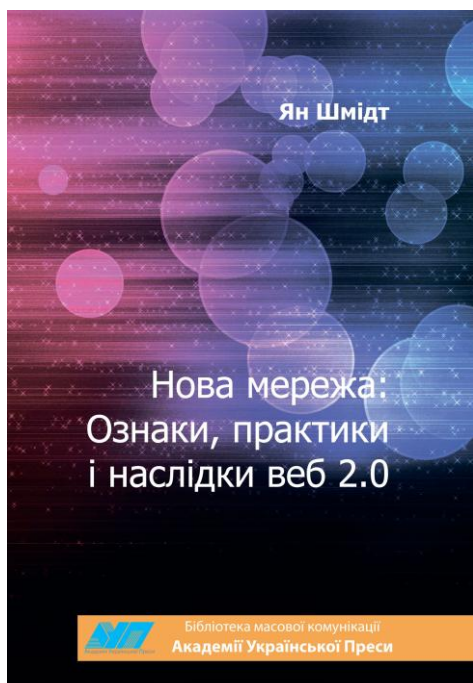
МБФ «Академія української преси» продовжив видання **серії «Бібліотека масової комунікації АУП»**, яка включає кращі світові зразки практичних посібників з журналістики та праць з масової комунікації, що допомагають українським журналістам здобути журналістські навички та техніки і підвищити загальний професійний рівень.

У 2013 році вийшли переклади з німецької підручника **проф. Штефана Рус-Моль «Журналістика»**, який був презентований у приміщенні Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні 24 вересня 2013 року. Це чотирнадцяте перекладене з німецької мови фахове видання, підготовлене МБФ "Академія української преси" для українського читача.

«Журналістика» – це спроба інтегрувати під однією обкладинкою максимум з того, що має знати та вміти сучасний журналіст. Книга дає практичні знання про журналістику як ремесло, водночас розширюючи горизонти пізнання та окремо зупиняючись на загальних проблемах комунікації та публіцистиці. Посібник витримав багато видань в різних країнах світу.

Ознайомитись з виданням можна тут:

<http://www.aup.com.ua/uploads/rus-mol.pdf>

та Яна Шмідта **«Нова мережа: Ознаки, практики і наслідки веб 2.0: Посібник для вузів»**.

Користувачам інтернету Web 2.0 допомагає подолати бар'єр при самостійному виході в мережу, оприлюдненні в ній власних інтересів і переживань, підтриманні дружби і контактів або обміні інформацією та знаннями з іншими. Наслідки для традиційних медіа та для політичних, економічних чи цивільно-суспільних організацій проступають лише поступово, так само як і вплив на соціальні стосунки або наше розуміння приватної сфери.

Ян Шмідт досліджує ці зміни з комунікаційно-соціологічної перспективи. Він аналізує концепцію, значимість та переважаючі практики Web 2.0 і показує, в чому полягає дійсно нове у «новій мережі».

Ознайомитись з виданням можна тут:

<http://www.aup.com.ua/uploads/shm.pdf>

4. Впровадження світових стандартів журналістики

МБФ «Академія української преси» провела серію майстер-класів відомих медіаособистостей для студентів-журналістів київських та регіональних вузів, а саме: **Мирослава Чакарова** – режисер документального кіно, фотограф, журналістка-розслідувальниця та **Вернер Д'Інка** – видавець газети «Франкфуртер Альгемайне Цайтунг» «Менеджмент друкованих медіа».

МБФ «Академія української преси» продовжив серію семінарів для студентів-журналістів регіональних ВНЗ «Світові стандарти журналістики». Лекторами виступили – президент МБФ «Академія української преси» проф. **Валерій Іванов** та засновник газети «Дзеркало тижня», Голова Комісії з журналістської етики **Володимир Мостовий**.

МБФ «Академія української преси» підготував електронне видання та переклад посібників з журналістської етики «**Питання етики в журналістиці (Нью-Йорк Таймс)**», по кодексу одної з найстарішої щоденної газети Нью-Йорка та Сполучених Штатів Америки (1851 рік). Положення, які включені до документу, викладають принципи поведінки в широкому значенні та наводять деякі приклади.

З виданням можна ознайомитись тут:

http://www.aup.com.ua/uploads/NewYork_Times.pdf

«**Питання етики Національного публічного радіо (NPR)**». Мережа публічних радіомовних станцій США виробляє та поширює інформацію, новини та інший контент, що відповідають високим стандартам журналістики, покликані служити суспільству та бути засобом культурного самовираження.

З виданням можна ознайомитись тут:

http://www.aup.com.ua/uploads/Jurn_Etika.pdf

5. МБФ «Академія української преси» продовжує працювати над підвищенням власної організаційної спроможності. Цього року відбулися загальні збори членів МБФ «Академія української преси»

На загальних зборах схвалили річний звіт МБФ «Академія української преси» за 2012 та взяли до відома інформацію про проведені заходи.

Обрали новий склад правління МБФ «Академія української преси», а саме: **Хайке Дюрренбехер** – керівного директора Німецького товариства східноєвропейських досліджень, **Людмилу Мех** – голову фонду «Журналістська ініціатива», **Володимира Мостового** – голову Комісії з журналістської етики, засновника газети «Дзеркало тижня» (Голова Правління); **Сергія Томіленка** - першого секретаря Національної спілки журналістів України, **Сергія Тримбача** – голову Національної спілки кінематографістів України.

Також на зборах обрали головою наглядової ради МБФ «Академія української преси» директора Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Володимира Різуна**, членами: **Олену Куценко** - заступник директора Кримського республіканського підприємства «Кіновідеопрокат», координатора регіонального центру МБФ «Академія української преси» з медіаосвіти, **Георгія Почепцова** – письменника, професора, д.ф.н.

МБФ «Академія української преси» за сприяння консультантів **Любові Паливоди** та **Євгена Глібовицького** розробив стратегію діяльності та операційний план фонду на 2014-2015 рр.

МБФ «Академія української преси» висловлює подяку всім організаціям і особистостям, які сприяли виконанню нашої місії.

Здійснення проектів 2013 року стало можливе завдяки:

UNITER

Польському Інституту в Києві

Посольству США в Україні

Посольству Фінляндії в Україні

Посольству ФРН в Україні

Представництву в Україні Фонду Конрада Аденауера

Представництву в Україні Фонду Фрідріха Науманна за Свободу

Програмі «Бібліоміст» IREX

Програмі «Схід-Схід» Міжнародного фонду «Відродження»

Програмі ЗМІ Міжнародного фонду «Відродження»

Програмі У-Медіа Інтерньюз-Нетворк

Наші партнери:

FOJO

IBV Dortmund GmbH

ГО «Телекритика»

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Запорізький обласний інститут післядипломної освіти

Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка

Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України

Інтернет Асоціація України

Комісія з журналістської етики

Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Маріупольський державний університет

МГО «Інтерньюз–Україна»

Міжнародний фонд Відродження

Національна спілка журналістів України

Національна спілка кінематографістів України

Незалежна асоціація мовників

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Польський інститут в Києві

Посольство Великої Британії в Україні

Посольство США в Україні

Посольство Фінляндії в Україні

Посольство ФРН в Україні

Представництво в Україні Фонду Конрада Аденауера

Представництво в Україні Фонду Фрідріха Науманна за Свободу

Програма «Бібліоміст» IREX

Програма У-Медіа Інтерньюз-Нетворк

Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля

Українська асоціація видавців періодичної преси

Український католицький університет

Фінська асоціація медіаосвіти

Харківська академія післядипломної освіти

Херсонська академія післядипломної освіти

Центр медіа ініціатив – Вірменія

Центр медіа реформ

Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Шкільний бібліотечно-інформаційний вісник

МБФ «Академія української преси»

Адреса поштова:

Київ,
вул. В. Порика, 11-а, оф. 56,
04208

Адреса фактична:

Київ, вул. Артема, 37-41,
7 поверх офіс 720, кімната 2
04053

Тел.: (+38 044) 223 73 11
Ел. пошта: info@aup.com.ua
Сайт: www.aup.com.ua
Медіаосвітній портал: <http://www.medialiteracy.org.ua/>
Сторінка на Facebook: <https://www.facebook.com/aupfoundation>